РАЧУНАРСТВО И ДРУШТВО ПРОБЛЕМИ НА ИНТЕРНЕТУ

САДРЖАЈ

01

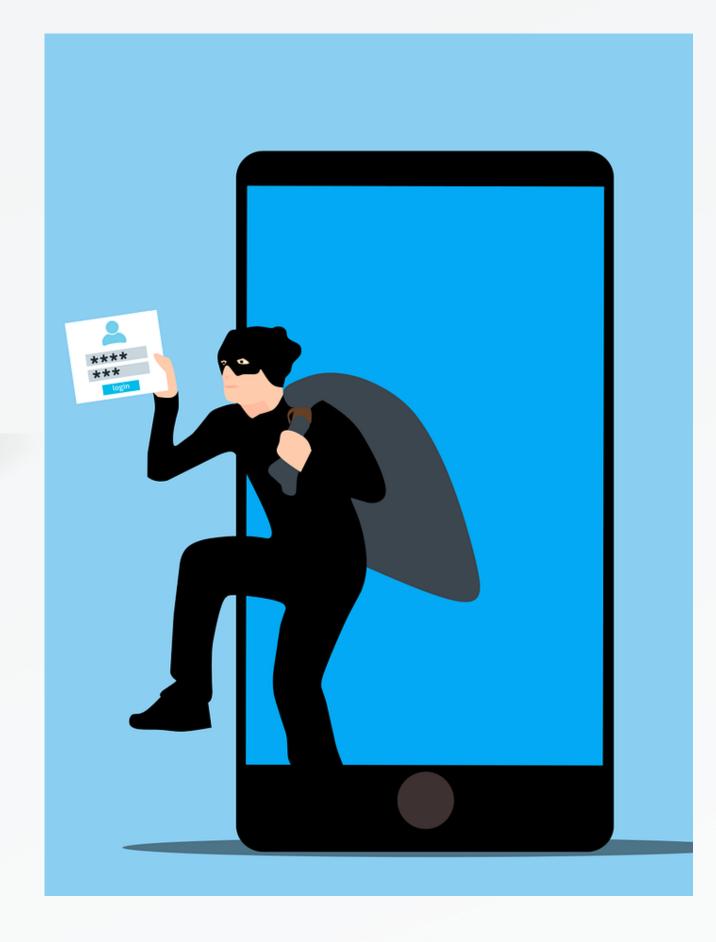
ИНТЕРНЕТ ПРЕВАРЕ

02

ЗАВИСНОСТ ОД ИНТЕРНЕТА

ИНТЕРНЕТ ПРЕВАРЕ

КРАЂА ИНДЕНТИТЕТА

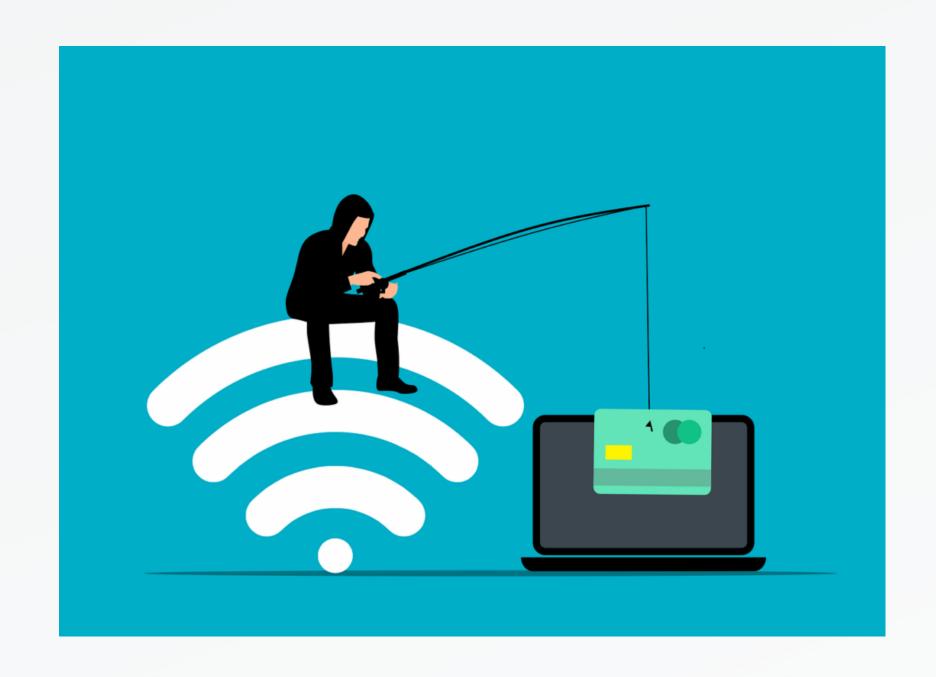

ШТА ЈЕ ТО КРАЂА ИДЕНТИТЕТА?

Крађа идентитета је злоупотреба идентитета друге особе, односно злоупотреба имена, личних документа, матичног броја, броја банковног рачуна и банковних картица. Циљ је остваривање права која су дозвољена само власнику идентитета, попут подизања и пребацивања новаца, куповине, приступ информацијама или документима.

ИНТЕРНЕТ ПРЕВАРЕ

ПЕЦАЊЕ

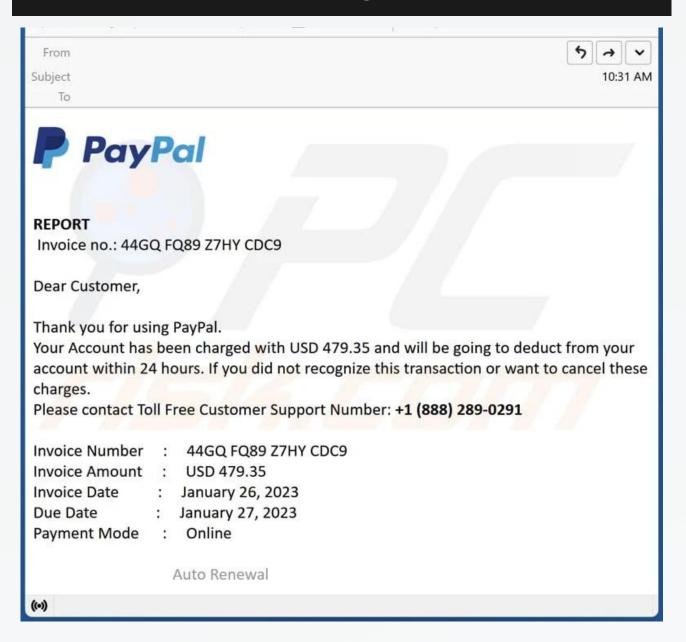
ШТА ЈЕ ПЕЦАЊЕ И КАКО ФУНКЦИОНИШЕ?

Пецање (енг. phishing) је најчешћи облик Интернет преваре. То је најчешћи начин како се може доћи до новца жртве.

- Лопови најчешће шаљу поруке тако да делује да су их послали познати сервиси као што су Amazon, PayPal, Еbay или порука може изгледати као обавештење из банке.
- Обично садрже линк и од жртве се траже подаци корисничко име, шифра, банковни рачуни, . . .

ПЕЦАЊЕ — ШТА СЕ КОРИСТИ КАО МЕДИЈ?

ИМЕЈЛ

Од жртве се тражи да допуне информације о свом рачуну.

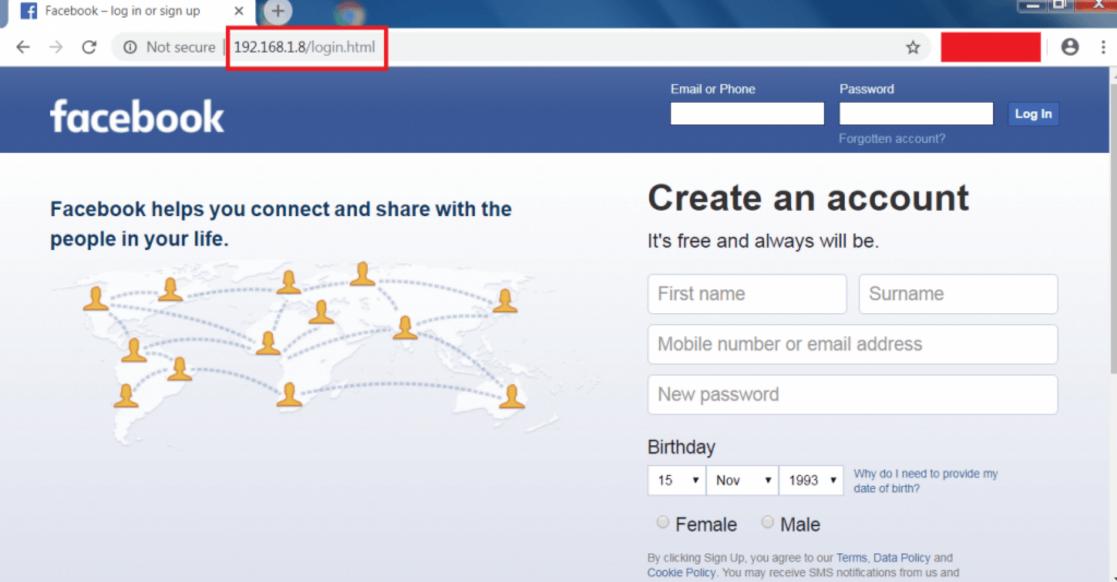

ПЕЦАЊЕ — ШТА СЕ КОРИСТИ КАО МЕДИЈ?

ЛАЖНА ВЕБ СТРАНА

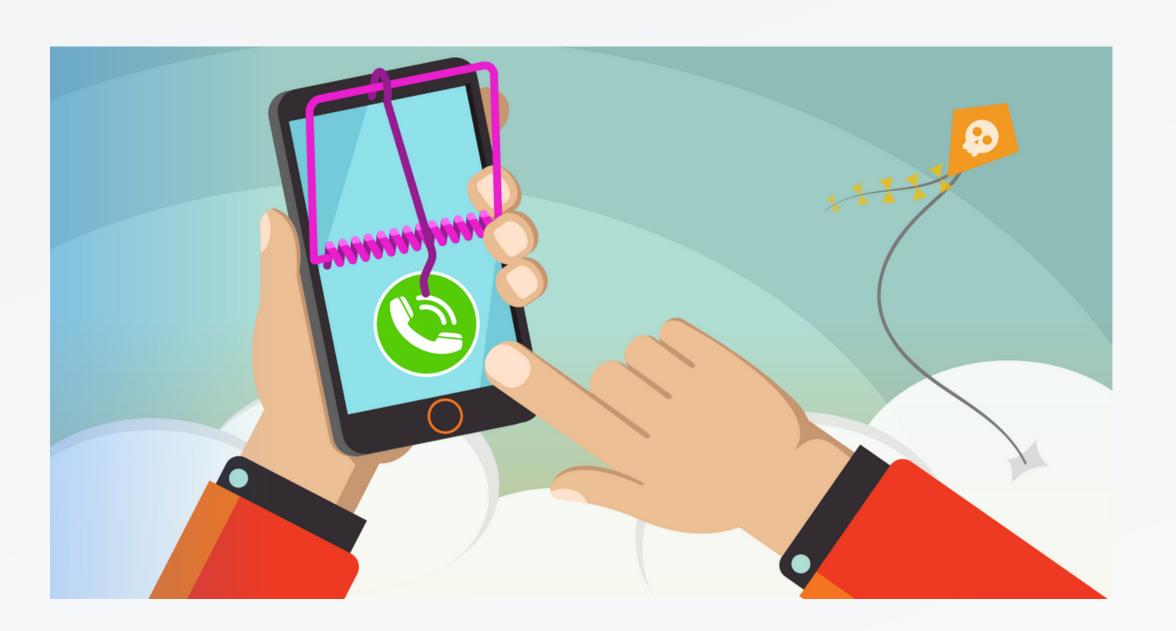

Сајтови који личе на праве сајтове

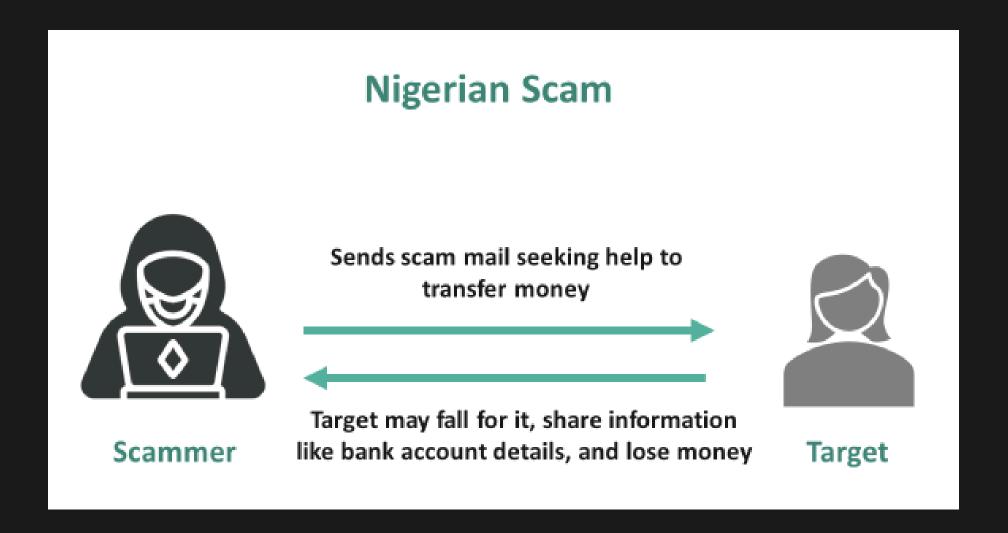
ПЕЦАЊЕ — ШТА СЕ КОРИСТИ КАО МЕДИЈ?

Мобилни телефони

- Овај вид преваре повећава се појавом и развојем мобилних телефона.
- Екрани су мањи па је често теже приметити да се ради о превари.
- Позив за "наградну игру" може вам стићи преко друштвених мрежа, а све чешће и преко Vibera.

HULEPUJCKA IN PEBAPA

Нигеријска превара је настала још 1980. године у Нигерији. Од жртве се тражи помоћ за трансфер новца. Преварант рецимо, не може да изврши трансфер новца са страних рачуна због пореза и од жртве се тражи помоћ, а нуди се велика зарада (нпр. 20%, 30% укупног износа). Од жртве се тражи да пошаље податке свог банковног рачуна.

Facts

ПИТАЊА

1

Да ли сте некад били жртва крађе идентитета или знате неког ко је био? 2

Шта мислите о томе што родитељи отварају јавне профиле својој малолетној или тек рођеној деци и тамо постављају њихове слике?

ПИТАЊА

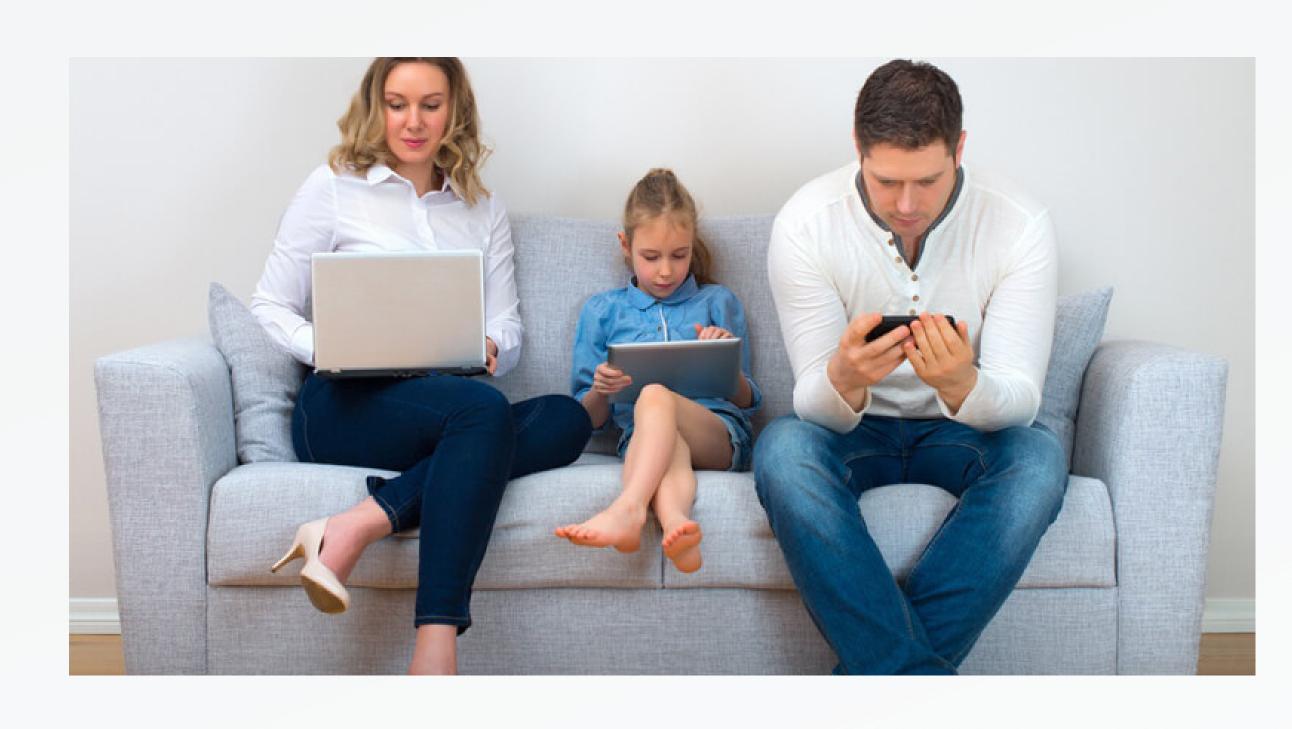

3

Да ли сте се некад ви лично сусрели са пецањем и да ли сте упали у замку пецања?

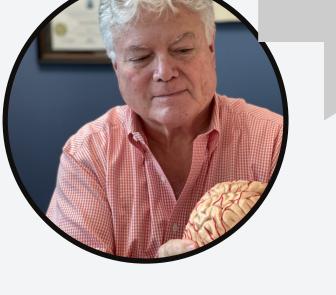
4

Који су то још механизми које користе нападачи приликом пецања?

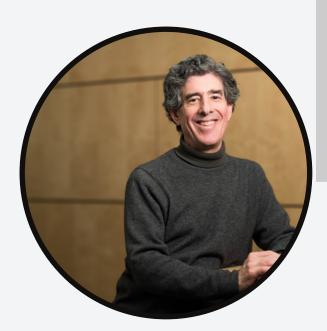
Едвард Халовел, психијатар

Према истраживањима за сваку пристиглу поруку или мејл неким људима се повећава лучење допамина. Зато је веома тешко престати са овим навикама.

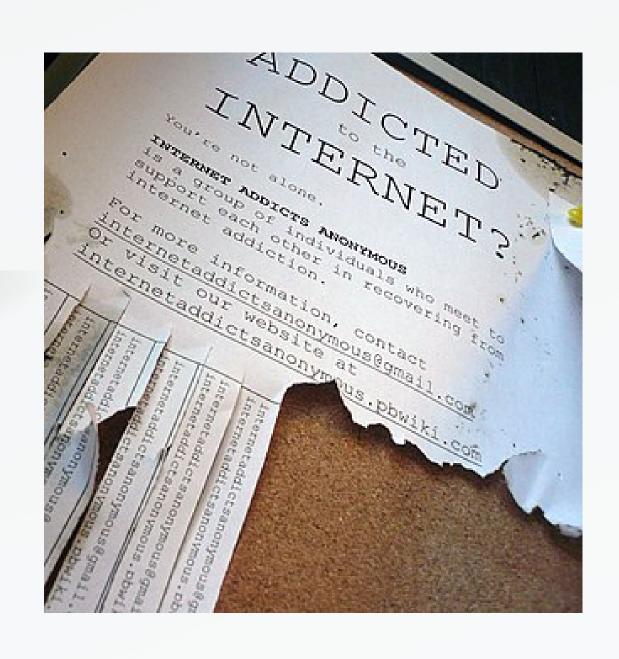

Ричард Дејвидсон, неуролог

Врста повратне информације коју добијамо од наших уређаја је тренутна и изузетно ојачава осећаје, па тако постаје попут дроге. Делује на исте мождане системе који су повезани са зависношћу.

TECT HA ЗАВИСНОСТ -КИТ БЕАРД

ТЕСТ СЕ САСТОЈИ ОД 8 ПИТАЊА. АКО ОДГОВОРИ ПОЗИТИВНО НА СЛЕДЕЋИХ ПЕТ ПИТАЊА И АКО ПРОЂЕ ЕЛИМИНАЦИОНА, ИСПИТАНИК СЕ СМАТРА ЗАВИСНИМ.

- 1. Константно размишљате о коришћењу Интернета
- 2. Остајете на мрежи дуже него што сте планирали
- 3.Безуспешно покушавате да контролишете или прекинете употребу Интернета
- 4. Имате депресију или сте раздражљиви при покушају да контролишете употребу Интернета
- 5. Имате потребу да проводите много времена на Интернету како бисте осетили задовољство

ДОДАТНО, ЗА УСПОСТАВЊАЊЕ ДИЈАГНОЗЕ МОРА ЈОШ ДА БУДЕ ИСПУЊЕНО БАРЕМ ЈЕДНО:

- 6. Лажете друге о коришћењу Интернета
- 7. Користите Интернет као начин да побегнете од проблема
- 8. Ризикујете губитак битне везе или посла због Интернета

Ко жели нека напише колико има позитивних одговора.

Ко жели нека напише да ли је позитивно одговорио на неко од елиминационих питања.

Да ли смо сви у некој мери зависни? Познајете ли неку особу која је потражила стручну помоћ?

ОДНОС ЕТИКЕ ПРЕМА ЗАВИСНОСТ ОД ИНТЕРНЕТА

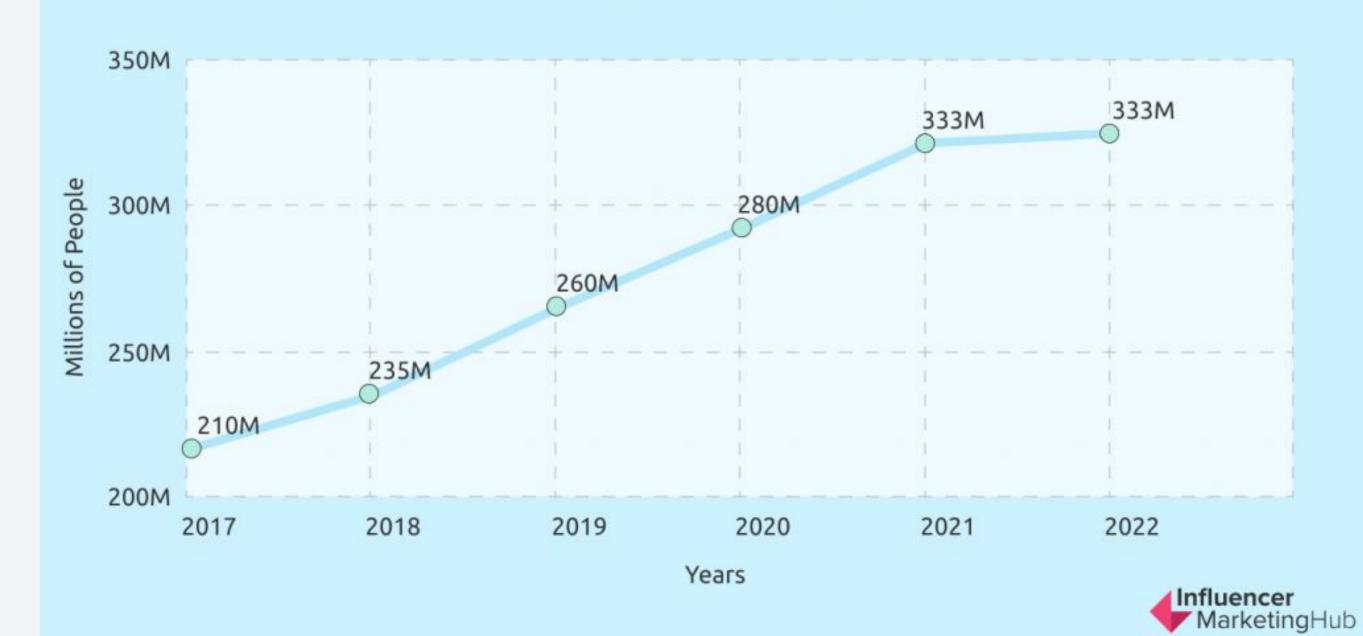
- Зависност од Интернета може негативно да утиче на појединца и друге људе и сматра се моралним питањем.
- Кант је сматрао зависност пороком јер појединац дозвољава телу да управља наспрам разума.
- Мил је сматрао да су нека задовољства пожељна и да људи имају обавезу једни према другима да помогну и одреде боље зависности од лошијих.

Да ли сте више на страни Канта или Мила?

СТАТИСТИКЕ И ПРОБЛЕМИ

Estimated Number of People Who Potentially Suffer from Social Media Addiction in 2022

НЕКИ ОД ПРОБЛЕМА

- депресија, анксиозност, промене расположења
- осећај кривице
- губљење осећаја за време, неорганизованост
- усамљеност
- главобоља
- проблеми са видом
- инсомнија
- гојазност, болови леђима и врату

ЗАВИСНОСТ ОД ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА

- Симптоми су слични као код болести зависности проузрокованих хемијским супстанцама.
- проблем: потреба да се стално буде на вези (онлајн)
- Последица: смањење социјалних и комуникационих вештина

ДИСКУСИЈА

Да ли бисте ви зависност од друштвених мрежа прогласили поремећајем?

Поделите своје мишљење по питању квалитета живота младих данас и младих раније, обзиром да већина њих проводи много времена на друштвеним мрежама.

Да ли сте некада покушали да ограничите себи употребу друштвених мрежа и да ли је било успешно?

Како препознајете код себе да сте превише времена провели на друштвеним мрежама тај дан, које симптоме осећате?

Који су најбољи механизми за ограничавање времена проведеног на друштвеним мрежама?

ХВАЛА НА ПАЖЬИ!